

B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 25.03.2019

Sayı: 917

10470

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Doğu Akdeniz’de 31 Ağustos 2015’te İtalyan enerji şirketi ENİ’nin ‘dünyanın en büyük doğal gaz ve petrol alanlarının’ bulunduğu açıklamasından bu yana, bölgede Türkiye’nin ekonomik geleceğini enerji bağlamında derinlemesine etkileyecek bir dizi gelişim yaşanmıştır. ENİ 2017 yılının Aralık ayında Doğu Akdeniz’de doğal gaz üretimine geçtiğini açıklarken, Dünyanın en büyük ABD petrol şirketi Exxon 5 Ekim 2018’te sondaj çalışmalarına başlayacağını deklare etmiş ve 1 Mart 2019 tarihinde Katarlı ortağı Katar Petroleum’la birlikte 5 ve 8 trilyon metreküplük yeni bir doğal gaz rezervi bulduklarını ilan etmiştir. Kıbrıs Rum Kesimi Enerji Bakanı Yorgos Lakkotripis bulunan bu rezervin son iki yılda dünya üzerinde bulunan en büyük rezerv olduğunu belirtmiştir.

Doğu Akdeniz’de Kıbrıs Rum Kesimi, İsrail ve Mısır’ın bu muazzam doğal gaz rezervlerini Exxon ve ortakları ve ENİ’yle birlikte işletme ve Türkiye’yi enerji yollarının ana güzergahı olmaktan çıkarmaya yönelik işbirlikleri belli bir plan çerçevesinde önemli bir mesafe kat edilmiştir. Amerika Birleşik Devletleri Bakanı Mike Pompeo, İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu, Yunanistan Başbakanı Aleksis Çipras ve Kıbrıs Rum Yönetimi Başbakanı Nikos Anastasiadis 20 Mart 2019’da Kudüs’te bir araya gelerek Doğu Akdeniz’deki enerji kaynakları konusunda tam bir işbirliği yapacaklarını ve bir anlamda ittifak kurduklarını ilan etmişlerdir. Açıklamanın en çarpıcı cümlesi “Liderlerin enerji bağımsızlığına güvenirliliğine destek vererek” bu konuda “Doğu Akdeniz’de Ortadoğu’da habis huylu dış etkilere karşı mücadelede kararlı oldukları”dır.

Bu çerçevede aşağıdaki sorularımın Anayasa’nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü’nün 96. Maddeleri Dış İşleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 25.03.2019

Aytun Çıray

İzmir Milletvekili

1. Çok değil on yıl önce bölge ülkelerinden hiçbiri Türkiye’nin Doğu Akdeniz’deki egemenlik haklarıyla ilgili bir konuda Türkiye Cumhuriyeti’ni bu şekilde dışarda bırakmaya cesaret edemezken, şimdi Devletimizi tamamen dışarıda bırakan ittifaklar kurmalarını ve açıkça egemenlik haklarımızı tehdit eden bir noktaya gelebilmiş olmalarını nasıl açıklıyorsunuz?
2. Doğu Akdeniz’deki egemenlik haklarımızı ve ekonomik çıkarlarımızı tehdit eden bu gelişmelere karşı boş ve kuru sözlerden ötesine geçen ne tür dış politika vizyonu ve buna dayalı bir aksiyon planı tasarlıyorsunuz?

3. Böyle bir aksiyon planı ve aksiyon planı bölgede içine düştüğümüz derin ve tehlikeli yalnızlığın aşılmasını zorunlu kıldığına göre, kurucumuzun bilgelik dolu "Yurtta Sulh Cihanda Sulh" ilkesine dönecek misiniz ve bunu hayata geçirmek için hangi adımları atacaksınız?
4. Kudüs'te açıklanan işbirliği deklarasyonunda İngilizce 'malign', Türkçesiyle habis huylu dış etkilere karşı mücadele ibaresiyle hangi ülkeler veya güçler kastedilmiştir? Bunun açıklamasını ittifakın taraflarından istediniz mi? İstemediniz ise neden istemediniz?
5. Yeni Zelanda'da yaşanan ve 50 Müslümanın şehit olmasıyla noktalanın insanlık ve İslam düşmanı vahşetten sonra yapılan açıklamaların, Doğu Akdeniz'deki egemenlik haklarımıza aykırı gelişmelere karşı zorunlu olan derin ve tehlikeli yalnızlığın aşılmasına hizmet etmiş midir? Etmediyse bunu telafi etmek ve dış politikada ihtiyaç duyduğumuz işbirliği ve dostluk partnerlerini sayısını acilen arttırmak için hangi adımları atacaksınız?